

Notat

—

Arkivkode :
Saksnr. :

Til : Kommunestyret, gruppeledere

Fra : Kommunedirektør

Dato :

Kopi :

Spørsmål fra Høyre

I forbindelse med behandling av Handlings- og økonomiplanen vurderer vi i Høyre et tekstforslag som tar fatt i bemanningssituasjonen innenfor helse og omsorg.

Det handler etter vår oppfatning både om tiltak for å skaffe flere, men også tiltak for å sikre at flere står lenger i jobbene. Det er vårt inntrykk at flere velger tidlig pensjonering allerede ved fylte 62 år. Det er ofte en kategori vi skulle ønske sto noen år til. Så må vi samtidig forstå at mange har bak seg flere års slit og tøft fysisk arbeid, som gjør at tidlig pensjonering er en kjærkommen mulighet.

Vi ønsker svar på følgende:

1. Oversikt over andelen tidlig pensjonering de siste 5 årene, og effekten en utsatt tidlig pensjonering med 2 år ville hatt i forhold til antall årsverk.

SVAR: Sandnes kommune er tilknyttet tre ulike pensjonskasser; Sandnes pensjonskasse, KLP (sykepleiere) og Statens pensjonskasse (undervisningspersonell)

Fra Sandnes pensjonskasse har vi fått følgende svar på hvor mange det er som er 62 år som har tatt ut AFP:

År	Ansatte
2017	20
2018	20
2019	26
2020	17
2021	24

Tallene viser antall ansatte, og det er ikke mottatt informasjon på stillingsstørrelse.

Administrasjonen vil også ta kontakt med Statens pensjonskasse og KLP for informasjon, men det er noe usikkert hvor raskt man kan få svar.

2. Har Sandnes kommune en egen seniorpolitikk, og evt hvilke tilbud/muligheter ligger det her?

SVAR: I forbindelse med omstillingsprosjektet Sandnes 2025 ble økonomiske tiltak til seniortillegg tatt bort i HØP 2021, tiltak [F14](#). I 2023 vil en starte arbeidet med å utarbeide en livsfaseorientert personalpolitikk som skal se på tiltak for å beholde ansatte i de ulike aldersfaser, også seniorer, i arbeid.

I høst ble Tara legesenter stengt. Ytterligere 1.800 personer sto uten fastlege. I perioderapporten pr 30.08 gjorde vi en tilleggsbevilgning på kr 2,5 millioner for at "En fastlege ved et legesenter i sentrum vil være fraværende resten av året. ". Utgiftene skulle gå til å dekke legevikarer, lokale, sykepleier, systemer, forbruksmateriell osv.

Kommuneoverlege kunne senere informere at Gauken legesenter skulle være fullt operativt fra 3. oktober. Tre leger skal jobbe ved senteret. På kommunens hjemmeside kan vi lese at legesenteret har en pasientliste som mangler lege og vikar.

I vedtaket i perioderapporten står altså det at det er gjort en tilleggsbevilgning på kr 2,5 millioner for resten av året? Slik vi forstår det ble løsningen noe annet, altså opprettelse av et legesenter på permanent basis.

3. Hva koster etablering og drift av dette legesenteret, inkl administrative/merkantile funksjoner (pr år)?

SVAR: Jamfør [investeringstiltak H10](#), hvor kommunedirektøren tilrår kr 5 millioner til kommunalt legekantor. Midlene skal dekke ombygging av kontorene som er leid inn. I tillegg skal det dekke inventar og utstyr, som er estimert til om lag kr 2 millioner. Gjennom [driftstiltak H18](#), tilrår kommunedirektøren kr 5 millioner til å dekke lønns- og driftsutgifter. Beløpet er fratrukket refusjoner og egenandeler. Basistilskudd til legene utgjør om lag kr 2,5 millioner, men er statlig finansiert og kommer som frie midler til kommunen via rammetilskuddet. Faktisk driftskostnad for Sandnes kommune utgjør dermed om lag kr 2,5 millioner.

4. Hvor mange årsverk (fastleger) vil det være på dette legesenteret?

SVAR: Det er plass til 3 leger på nåværende lokasjon. Det må planlegges og letes etter ny lokasjon da nåværende bygg skal rives på sikt. Det er planlagt at det kommunale legesenteret bør ha plass til 4 leger.

5. Hvor mange pasienter får nå fastlege gjennom dette legesenteret?

SVAR: Det nye legesenteret (Gauken) ivaretar per i dag de 1 800 pasientene som trengte fastlege da Tara legesenter ble stengt. Planen er at det skal være 3 og etter hvert 4 fastleger med 800-1 000 personer på listen hver. Antall listepasienter hver lege skal ha vil være avhengig av om de er spesialister eller ikke, og hvor mange timer med kommunale oppgaver disse legene har.

Spørsmål fra Ap, Frp og Sp

6. Driftstiltak F30 Økt Vedlikehold sier noe om økningen. Hvor stor er denne posten nå samlet sett?

SVAR: Samlet budsjett til vedlikehold er kr 24,5 millioner, med styrkingen i tiltak F30 vil budsjettet økes til totalt kr 59,5 millioner.

7. Investeringstiltak H1, H2 og H3 gjelder nye sykehjemsplasser, men Rovik BOAS er ikke blant de foreslåtte utvidelsene. Hva er årsaken til at Rovik ikke foreslås utvidet?

SVAR: I [sak 106/20](#) ble rekkefølge av utbygging vedtatt. I saken belyses bakgrunnen for rekkefølgen. I ettertid har Hana gamle skole kommet inn som en alternativ lokasjon. Kommunedirektøren har i sitt forslag funnet rom for tre utbygginger. Rovik vil således bli neste utbygging i rekkefølgen. Rovik er det prosjektet som er mest inngripende i dagens bygningsmasse og hvor flere av dagens plasser vil utgå for å øke kapasiteten totalt.

8. Gjennom veldig mange år har det blitt gjennomført ENØK-tiltak på kommunale bygg, og det er blitt stipulert en besparelse. Har man en oversikt over faktisk effekt kontra antatt effekt?

SVAR: Effekten av gjennomførte tiltak er ikke evaluert for hvert enkelt prosjekt. Det er en del arbeid å gjennomføre dette, men det lar seg gjøre. Så langt har eiendomsstaben prioritert andre oppgaver innen forvaltningen av kommunens bygg. Eiendom er likevel sikre på at tiltakene har hatt en stor effekt samlet på reduksjon av energiforbruket i Sandnes kommune. Fra 2015 til i dag er energiforbruket totalt sett innen bygg redusert med om lag 10 prosent samtidig som den totale bygningsmassen har økt med om lag 26 000 m². Noe av årsaken til dette kan tilskrives ny bygningsmasse, men også at det har vært en omfattende utskifting av lyskilder til LED, utskifting av ventilasjonsanlegg samt bedre styring av disse.

9. Dagens bygg har ganske avansert automatisert styring. Har man god kontroll på at automatiseringen og innstillingene er innstilt på en mest mulig effektiv måte? Kan det oppnås en besparelse på energi og annet ved å ha tettere oppfølging av disse anleggene?

SVAR: Det har vært satsset mye på innføring av styring av de tekniske anleggene i kommunens bygg i løpet av de siste 10 årene. Nesten alle bygg som er over 1 000 m² har i dag sentralt driftsanlegg (SD). Dette har medført bedre kvalitet i innklimaet på byggene, mindre energiforbruk og tidligere registrering av avvik på anleggene. Anleggene er avanserte, men ikke mer enn at det er lagt vekt på kost/nytte ved kjøp av disse. For nye bygg er det fast prosedyre at leverandørene har ett års prøvedrift av anleggene de leverer for på den måten å stille inn disse til optimal ytelse i forhold til reell bruk av byggene. Opplæring gis til driftspersonell gjennom prøvedriftsperioden, men det vil alltid være mulig å optimalisere anleggene enda mer for å oppnå økt gevinst. Innsatsfaktoren er mer ressurser og kompetanse til dette arbeidet.

10. Hva er leieinntektene fra investeringstiltak E23? Vil investeringskostnaden nedbetales over avtalt leieperiode?

SVAR: I Sasiro (tidligere Vagleleiren) leies det i dag ut til Rogaland brann og redning IKS 48 prosent og DSB v/ Rogaland Sivilforsvarsdistrikt 23 prosent av lokalene. I tillegg kommer utleie av 13 prosent til FIG og Distriktslageret som er lokalisert her i Sandnes kommune i henhold til vedtak i DSB av 11.09.2015. Sum leieutgifter for lagrene fordeles alle kommunene i sør-Rogaland som betjenes herfra.

Resterende 16 prosent av bygningsarealet brukes av egen virksomhet AKS og utgiftsføres i henhold til internhusleie-reglene.

De reviderte leieavtalene med leietakerne, godkjent 14.12.2020, er uoppsigelige i inneværende leieperiode. Her følger også at partene forplikter seg til å delta i arbeidet om reguleringsplan for Sasiro og bidra til at den er endelig godkjent innen 2025. I samsvar med kjøpsvilkårene fra 2013 om eiendommen og dens formål, er det avtalefestet i reviderte leieavtaler at reguleringen vil legge grunnlaget for fremtidsrettede lokaler tilpasset disse leietakernes behov i et langsiktig leieforhold. Reviderte leieavtaler har leiepriser basert på innhentet ekstern vurdering med tillegg av felleskostnader. Arealbruk og uteområder ble fullstendig revidert og fordelingsnøkkel laget på nytt.

Med grunnlag i dette legges det opp til at første etappe av nybygg/ombygging fordeles på leietakerne i henhold til prinsippene som ble fremforhandlet i 2020. Det betyr at lokaler som fullt ut disponeres av DSB v/Rogaland Sivilforsvarsdistrikt og Rogaland brann- og redning IKS finansieres ved leieinntekter. Leieinntekten inkluderer kapitalutgifter, FDV og eventuelt brukerstyrte utgifter, og årlig leie beregnes i henhold til ordinære prinsipper for ekstern utleie av kommunalt eide bygg. Utleier (stab Eiendom) bekoster de utgifter som i et ordinært leieforhold hører til utleiers ansvar, tilsvarende som andre markedsaktører som driver utleie av lokaler.

Av dagens leietakere er det lokalene som DSB v/Rogaland Sivilforsvarsdistrikt leier det er mest påkrevd å løse på kort sikt, blant annet ut fra nasjonale krav til sikkerhet. Siden 2013 er det marginale tiltak som er gjort i bygningsmassen, i påvente av at det lages samlet plan for bruken. Reguleringsplanen vil avklare hvordan eiendommen kan brukes på en areal- og kostnadseffektiv måte for både kommunen og leietakerne. Beregning av leienivåer, fordelingsnøkler med videre vil sammen med konkrete kostnads kalkyler for aktuelle ombyggings/nybygg-tiltak, i henhold til reguleringsplan, bli lagt frem til politisk godkjenning. Endelige leieavtaler med brukerne utarbeides deretter. Også disse skal endelig godkjennes politisk.

Med godkjent reguleringsplan i 2025, etterfulgt av anbudskonkurranse for ombygge-/nybyggprosjekt er det påregnelig at leieinntekter kan innarbeides fra slutten av 2027/begynnelsen av 2028 når lokalene kan tas i bruk. I samsvar med godkjente reviderte leieavtaler.

11. Ligger salg av eksisterende skoletomter inne i kostnadsoverslaget for ny skole på Riska?

SVAR: Kalkylen omfatter en B35-skole, og inneholder verken salg eller flerbrukshall. Det bør gjennomføres en utredning som belyser alternativ bruk av eiendommene, herunder kan salg være et alternativ. Det er per november 2022 ikke utført verdivurdering av eiendommene.

12. Driftstiltak T9 i Økonomiplan 2022-2025 tilsa avvikling av tilskuddet fra 2023. Vi finner det ikke igjen i Økonomiplan 2023-2026, er det da riktig å oppfatte at tilskuddet videreføres?

SVAR: [Tilskuddet til Sandnes Håndballklubb](#) er avviklet fra og med 2023 i henhold til vedtatt handlings- og økonomiplan 2022-2025 og budsjetttrammen til Park, idrett og vei er fra 2023 redusert tilsvarende.

13. Er det mulig å få en oversikt over status på kommunens fond per november? Og en oversikt over planlagt forbruk på de ulike fondene som følge av allerede fattede vedtak og kommunedirektørens forslag til HØP?

SVAR: Det står per 14.11.2022 om lag kr 584 millioner på kommunens disposisjonsfond. Flesteparten av fondene er tilknyttet kommunens virksomheter samt at flere har merkelapp med en tiltenkt bruk. Det er planlagt bruk av disposisjonsfond på kr 40 millioner i henhold til vedtatt handlings- og økonomiplan 2022-2025 og kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2023-2026. Se vedlagt fondsoversikt for ytterligere detaljer.

14. Investeringstiltak H7, er det mulig å konkretisere hva dette gjelder og bakgrunnen for kravet fra brannvesenet, samt konkretisere alternativet (er det snakk om en ekstra nattevakt, eller flere på dag f.eks)?

SVAR: Sprinkleranlegg er først og fremst for å redde bygg ved brann i tillegg til også å påvirke rømnings- og redningstid av beboere. Sprinkleranlegg reduserer skader og hindrer større branntilløp samt å gir ansatte en bedre trygghet når det er lite personell i byggene, særlig på natt med lav bemanning. Utfordringene i dag er at det blir flere og flere sengeliggende beboere. Dersom brannkonseptet tilsier at vi skal følge dagens krav så må slike institusjoner utstyres med sprinkleranlegg. I forhold til Plan- og bygningslovens krav fra 1984 blir det vanligvis kostnadsbesparende å sprinkle kontra å gjennomføre andre tiltak. Brannvesenet har oppfølging/tilsyn på at kommunen gjør det som brannkonseptene legger opp til. I tillegg til det sikkerhetsmessige for brukerne av bygget, samt skadebegrensning av selve bygget, vil kommunen ved en større brann i slike bygg få en praktisk utfordring med å finne alternative plasser til beboere i en gjenoppbyggingsfase. Sprinkling er med andre ord en viktig sikkerhetsfaktor/forsikring for kommunen.

15. Sandnes kommune overtar Figgjohallen 1. januar 2023. Hvordan vil hallen følges opp med vedlikehold og oppgraderinger for å få den opp til en god standard?

SVAR: Dersom kommunen overtar Figgjohallen, vil denne inngå og prioriteres på lik linje med øvrige kommunale formålsbygg, jamfør strategisk vedlikeholdsplan. Det er ikke innarbeidet midler til oppgradering i budsjettforslaget da det heller ikke er vedtatt enda at kommunen skal overta. Ut fra dagens kjennskap til hallen vil det være snarlig behov for oppgradering av nødlys og brannvarslingsanlegget allerede i 2023.

16. Bufdir har avsluttet sin støtte til "Orkester for alle", har Sandnes kommune ordninger som kan fange opp samme målgruppe? Hvilke ordninger finnes for støtte til fritidsaktiviteter (deltakelse i idrett, kultur mm) for barn i fattige familier?

SVAR: Kulturavdelingen har ikke egne støtteordninger for enkeltpersoner for deltakelse i fritidsaktiviteter. Avdelingen legger til rette for deltakelse for alle gjennom universelle tilbud som er gratis, avdelingen tilrettelegger for enkeltpersoner som er berørt av en funksjonshemming eller andre hindringer for deltakelse i form av fritidskontakter eller gratis plasser i Kongesommer. I tillegg tilbyr Sandnes kommune gratis fritidsaktiviteter i skolens sommerferie i regi av tiltakspakken for barn og unge.

Sandnes kulturskole har heller ingen ordning som kan erstatte tiltaket [Orkester for alle](#). Kulturskolen har en friplassordning som sier at elever i kulturskolen har rett på gratis elevplass dersom husstandens skattbare inntekt er lavere enn kr 0,38 millioner.

NAV har Opplevelseskort, som gir en begrenset adgang til enkelte aktiviteter som svømmehall, teater og museum. NAV kan også etter individuell vurdering gi støtte til fritidsaktiviteter til barn og unge etter [Lov om sosiale tjenester i NAV](#).

Spørsmål fra SV

17. Streiken i private barnehager har pågått over lang tid. Det betyr at barnehagene i dette tidspunktet ikke har hatt utgifter til personellet som er tatt ut i streik. I Sandnes er det flere barnehager som er påvirket av streiken. Hvor mye har de private barnehagene spart i driftskostnader så langt?

SVAR: Det er ikke uten videre mulig å si eksakt hva de private barnehagene har spart på streiken. Sandnes kommune har ikke innsikt i den enkeltes lønnsdata i private barnehager, og har heller ikke oversikt over hvilke enkeltpersoner som er tatt ut i streik.

Kommunen har oversikt over hvor mange som streiker, og hvilket forbund de tilhører. Det er grunn til å regne med at de som har tatt ut i streik i Utdanningsforbundet er barnehagelærere. De streikende i Delta og fagforbundet er sannsynligvis fagarbeidere og assistenter, uten at kommunen kjenner til hvor mange det er fra hver yrkeskategori. De streikende barnehagene representerer flere eiere. Tabellen under viser oversikt over streikende barnehager per 9. november 2022.

Virksomhet	17.10.2022	20.10.2022	27.10.2022	31.10.2022	09.11.2022	Total per bhg	Totalt per kommune	14.11.2022
Espira Eikenøtta naturbarnehage	2					2	Utdanningsforbundet	1
Espira Krystallveien barnehage	5	1				6	Utdanningsforbundet	
Espira Lura barnehage	6			1	2	9	Utdanningsforbundet	
Espira Taremareby barnehage	7			1		8	Utdanningsforbundet	1
Espira Vagletjørn barnehage	1			1		2	Utdanningsforbundet	
Læringsverkstedet barnehage avd Bratteborg		1		1		2	Utdanningsforbundet	
Læringsverkstedet barnehage avd Vatnekrossen	6					6	Utdanningsforbundet	1
Læringsverkstedet Strutsen naturbarnehage	11					11	Utdanningsforbundet	
Svanholmen Kanvas-barnehage	7					7	Utdanningsforbundet	
Læringsverkstedet barnehage avd Julebygda				1	1	2	Utdanningsforbundet	
Espira Sandtoppen naturbarnehage					3	3	Utdanningsforbundet	
Læringsverkstedet Osa gårdsbarnehage					5	5	Utdanningsforbundet	
SUM UTD	45	2	0	5	11	63		
Bratteborg Barnehage AS	4			3	3	11	Fagforbundet	1
Eikenøtta Naturbarnehage	4			1		5	Fagforbundet	
Espira Krystallveien Barnehage	6					6	Fagforbundet	
Espira Lura barnehage	9			1		13	Fagforbundet	3
Espira Taremareby AS	2					2	Fagforbundet	
Espira Vagletjørn Barnehage	7					9	Fagforbundet	2
Julebygda Barnehage	4					7	Fagforbundet	3
Strutsen naturbarnehage	15			1	1	17	Fagforbundet	
Svanholmen Kanvas barnehage	5					5	Fagforbundet	
Vatnekrossen Barnehage AS	3			1	1	6	Fagforbundet	1
SUM Fag	59	0	0	7	5	81		

Kommunen kan danne seg et bilde av besparelsen ved å ta utgangspunkt i egen drift, og beregne besparelsen ved en eventuell streik i kommunale barnehager og en forutsetning om at lønnsnivå i private barnehager ikke er vesentlig annerledes. I de kommunale barnehagene er de gjennomsnittlige lønnsutgiftene for en barnehageansatt om lag kr 2 400 per dag. Besparelsen i lønnskostnader ville da vært om lag kr 5 millioner ved et tilsvarende streikeuttak i kommunale barnehager.

Hvorvidt det kan trekkes tilskudd i en streikesituasjon er for tiden under vurdering i Kunnskapsdepartementet på forespørsel fra KS:

Kunnskapsdepartementet viser ikke til hvilken hjemmel kommunen har for å avkorte tilskudd til private barnehager i streik eller hvilke vurderinger kommunen skal gjøre. Dette har bidratt til usikkerhet i kommunene. KS har derfor bedt Kunnskapsdepartementet avklare kommunens handlingsrom i gjeldende regelverk, og er i dialog med departementet om en slik avklaring. ([Kommunens rolle ved streik i private barnehager - KS](#))

Kommunen har informasjon om at flere streikerammede barnehager har ulike former for redusert drift med den bemanningen som ikke er i streik. Det betyr kortere dager eller færre dager i barnehagen for de enkelte barna. I tillegg, eller i stedet for, har barnehagene i noen grad etablert noe som de kaller tilsynsordning/passeordning. Da er de ikke lenger barnehage, og dermed ikke underlagt kravene i barnehageloven. Barnehagene kan ikke ta foreldrebetaling for den delen av tilbudet som benevnes som en tilsynsordning.

To foresatte har kontaktet barnehagemyndigheten for å spørre om de er berettiget til kontantstøtte når barnehagen er stengt på grunn av streik. NAV opplyser i muntlig dialog med saksbehandler i kommunen at når barnet er tildelt en barnehageplass, har de ikke rett på kontantstøtte før de eventuelt har sagt opp den tildelte plassen. Kontantstøtte utbetales ikke når barnet står uten barnehageplass på grunn av streik.

Spørsmål under arbeid

Spørsmål fra Høyre

*Det opereres med ulike tall på totalkostnad. I anbud som nå nettopp var ute var det bare en tilbyder. I HØP 2021 var det budsjettert med 9+4 boenheter på kr **71 mill** (med salg av 4 til boligsosial til kr 10 mill) I HØP 2022 var det budsjettert med **54 millioner** (9 enheter). Det innkom et bud som ble ansett som urealistisk og heller ikke kunne blitt godtatt i anbudskonkurransen. Med bare en tilbyder fikk en dermed ingen indikasjon hva markedet mente var rett pris.*

Er det korrekt at det gikk ut anbud med ramme på kr 30 mill? I tilfelle hvorfor? (det er åpenbart alt for lavt i forhold til tidligere vedtatt?)

Investeringsstøtte

*I tilsagnsbrev (investeringstilskudd) fra Husbanken datert 7.juni 2022 er det oppført investeringstilskudd på opptil kr 16,8 millioner. Dette er med utgangspunkt i samlet investeringskostnader er på kr **68 millioner**. Det står videre at det må være igangsatt innen 01.12.2022 og ferdigstilt innen 01.05.2024. Tilsagnet er fortsatt gyldig, slik vi forstår det, selv om regjeringen får gjennomslag for stopp i investeringsstøtte. (Ikke tilbakevirkende kraft på allerede gitt tilsagn). Husbanken forutsetter at prosjektet er inkludert i økonomiplan.*

Hvordan vil en møte dette formelle kravet hvis prosjektet ikke videreføres i Økonomiplanen og frister som står i tilsagnsbrev? Risikerer vi å fordyre det enda mer, evt at vi skyver det ytterligere ut i tid?

Påløpte kostnader

Det er flere år siden HUP1 / Hove ble identifisert for beliggenhet til F13. Det er påløpt en del kostnader pga utsettelsen (bl.a opparbeidelse av vei/uteområde rundt støpt såle).

Er disse og andre utgifter med tomt ført mot prosjektet?

Hvor mye er påløpt prosjektet fram til nå?